

Széchenyi István és kora

I. forduló

Az általános iskolások feladatsora

1. NEMZETI JELKÉPEINK

Nemzeti jelképeink közül három Széchenyi korában született vagy kapott végleges formát.

Melyek ezek a „végleges formák”? Kik a „végleges formák” alkotói, kitalálói, tanácsolói...?

9 pont

2. KÉPFELISMERÉS

Nevezzétek meg a képen látható személyeket, majd röviden fogalmazzatok meg, milyen volt a kapcsolatuk Széchenyivel!

12 pont

a)

b)

c)

d).....

3. SZÉCHENYI GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGE

Töltsétek ki a címszavakhoz tartozó üresen maradt részeket, azaz nevezzétek meg Széchenyi István legfontosabb gyakorlati alkotásait!

a) Szórakoztatás, társadalmi élet:

b) A közlekedés fejlesztése:

c) Iparfejlesztés:

10 pont

4. SZÓMAGYARÁZAT

Mit jelentenek az alábbi kifejezések? Miként kapcsolódnak a korhoz, esetleg Széchenyi Istvánhoz?

a) „Hídember”:

b) kaszinó:

c) „Angyalkert”

d) térgeometria:

e) ökölvívás

f) „legnagyobb magyar”:

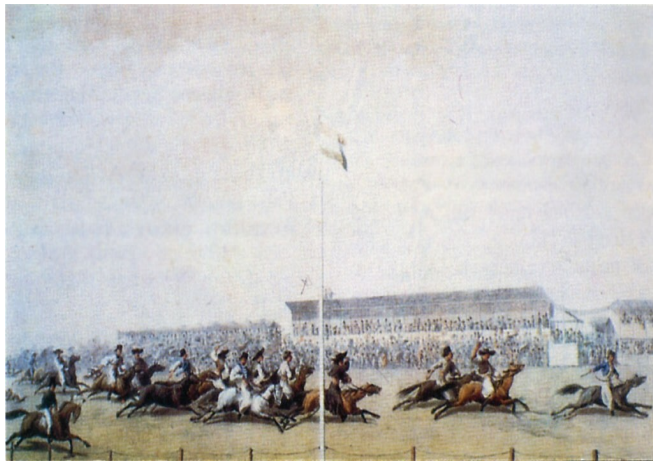
g) „EinBlick

21 pont

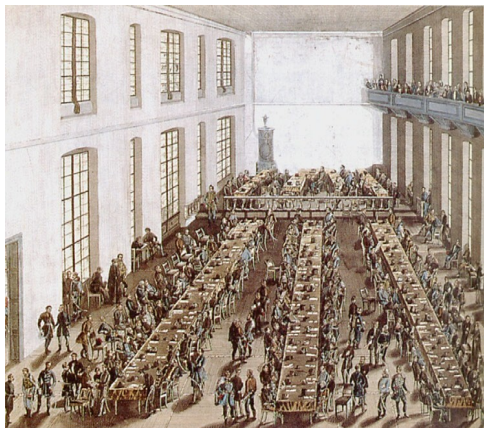
5. KÉPFELISMERÉS

Felismeritek az alábbi képeket? Társítsátok a felsorolt kifejezések számát a neki megfelelő képhez! (Az egyik szám nem társítható a képekhez.)

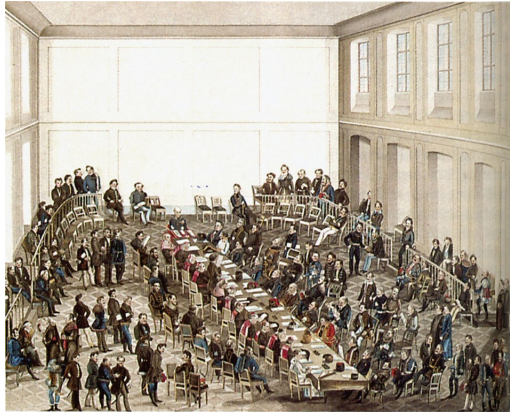
1. Caroline, 2. felsőház, 3. Lovakrul, 4. Magyar Tudós Társaság, 5. Crescence, 6. birtok, 7. vármegyei követek, 8. szülőház, 9. alapkőletétel

a).....

b).....

c).....

d).....

e).....

f).....

g).....

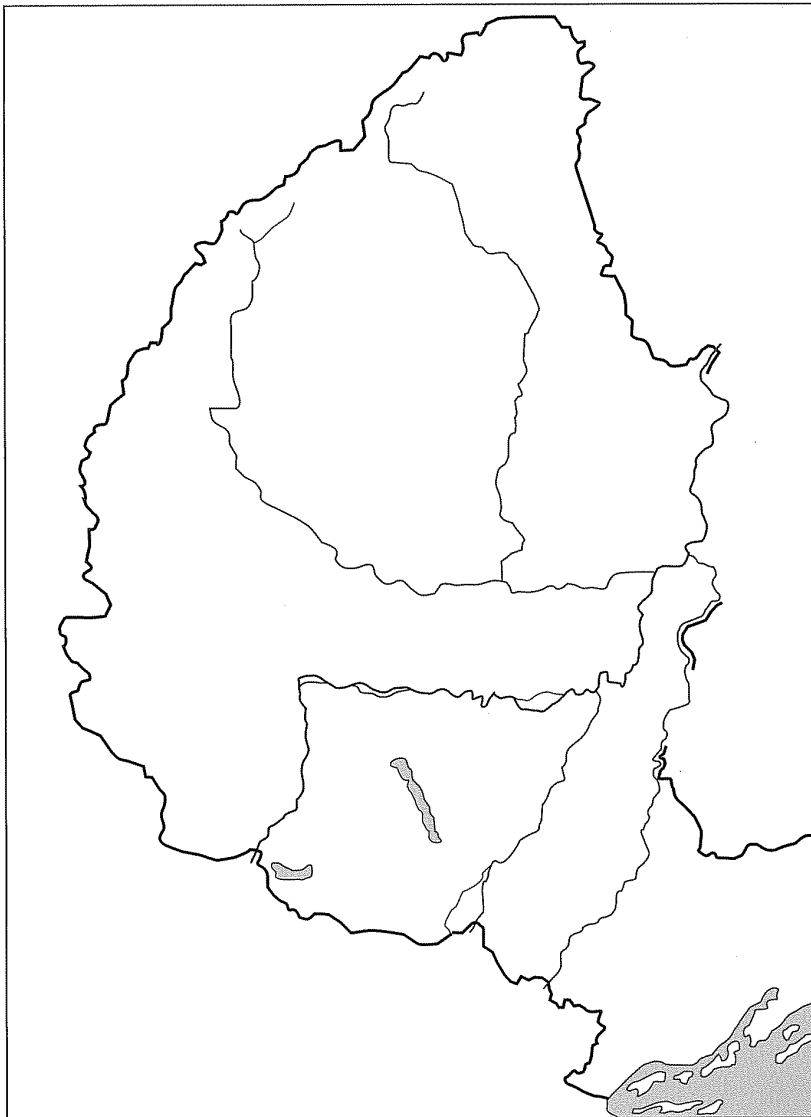
7 pont

6. SZÉCHENYI-TÉRKÉP

Jelöljétek a vaktérkép megfelelő helyén a számjel odaírásával az alábbi megevezéseket!

Egy-egy mondatban fogalmazzatok meg azt is, mi a jelentőségük a gróf életében!.

1. Vaskapu; 2. fürdőhely létesítése (strand); 3. zsidói bölény; 4. Kelet Népe; 5. Döbling; 6. családi mauzóleum

D

12 pont

7. A reformkor mely alakjainak gondolatai jelennek meg az alábbi idézetekben?

- a) „Csak két erő köti biztosan a népet a honhoz és törvényhez, s e két varázserő: szabadság és tulajdon.”

- b) „Jelszavam törvény s törvényesség, s így áldozat lehetek, de bűnös nem. Adjunk hálát az istennek, hogy tettünk annyit, miszerint üldözésre érdemesek vagyunk.”
- c) „Amelly nemzet csak földművelést űz, hasonlít olly egyénhez, kinek csak egy karja van.”
- d) „Magyarország a forradalom előcsarnokában áll ... s a kormány elvesztette erkölcsi erejét”
- e) „Hazafit s polgárt, s csak ezt kell minden emberből nevelni.”
- f)[a népet] „nem zabolázza meg félelem, nem győzi le hatalom, ezt csak megszelídíteni lehet. nem egyébbel pedig, csak oly közös érdekekkel, mely a társaság tagjait egyformán kösse a hazához; s ez az érdek csupán két szó: szabadság és tulajdon!”
- g) „Az emberi nemnek hivatása nem rontás, pusztítás, megsemmisítés, hanem, hogy munkálkodjon, alkosson, teremtsen.”
- h) „Míg más egyesületek hazánk lakosai csak egyes osztályainak érdekeit mozdítják elő: az iparvédegylet kiegyenlíti az osztályok, nemzetiségek s vallások közti különbségeket és súrlódásokat; összeköti egyazon érdek utáni törekvésben a földesurat s a jobbágyot, a mágnást s nemesembert, a polgárt s földművelőt, a magyart s szlávot, a németet és oláht; s egyesíti mindezeket egyazon hazának polgárává...”

8 pont

8. Hogyan köthető Széchenyi István életéhez az alábbiak?

- a) Desdemona

b) Felsőbüki Nagy Pál

c) Liebenberg János

d) X. Károly

e) Dardzsiling

10 pont

9. Kik az alkotói az alábbi reformkori műveknek?

a) Flóri könyve

b) A Kelet népe

c) Magyarország 1514-ben

d) Magyar titkok

e) Világ vagy is felvilágosító töredékek...

f) Balítéletekről

g) Az élő szobor

h) A selyemrül

i) Tentamen

j) Árpád ébredése

10 pont

10. Válaszoljatok az alábbi képzőművészeti alkotásokhoz kapcsolódó kérdésekre!

- a) Kit ábrázol a festmény?
- b) Kinek a rajza alapján készült?
- c) Ki volt a hölgy első férje?

d) Melyik városunkban áll ez a Széchenyit ábrázoló szobor?

e) Ki az alkotója?

f) Melyik városunkban látható ez a dombormű?

g) Melyik évben avatták fel a művet?

h) Mi a festmény címe?

i) Kik az alkotói?

j) Milyen kiadvány látható Széchenyi jobb lába mellett?

10 pont

11. A következő feladat Széchenyi István „alkotásai”-val foglalkozik. Egészítsétek ki a szöveget a megfelelő szavakkal!

Első alkalommal 1815-ben jár Angliában, ahol módja nyílik a lóversenyek és lótenyésztés tanulmányozására is, ettől kezdve folyamatosan vásárol lovakat-ból. (európai ország) 1816 áprilisában a(európai város) melletti Simmeringen megrendezett első lóversenynek már ő az egyik fő szervezője, s 1817 októberében memorandumot is eljuttat a császárhoz a lótenyésztés fellendítése érdekében. Néhány barátjával engedélyt kér az uralkodótól lóversenyek indítására, választ azonban nem kap, ezért csak (egyfajta „vadászati forma”) rendez. Az első pesti lóverseny (még uralkodói engedély nélkül) (év, hó, nap)-án volt. Ezzel egy időben lovaglóiskola is nyílt.

1827 áprilisában megnyitja kapuit a pesti Casino, amely később Nemzeti Casino nevet vesz fel, a Llyod épületbe költözik és itt könyvtárat, kávézót, (játék-„terem”) rendeznek be.

..... (év) november 3-án az országgyűlés kerületi ülésén Széchenyi egy évi jövedelmének minden egyes évre eső kamatát ajánlotta fel a magyar kultúra javára, melyhez még hárman csatlakozta, megalapítva az Akadémiát. A hosszú engedélyezési procedura után (év, hó)-ban tarthatta meg a tudóskör első nagygyűlését. A tudóskör könyveket és folyóiratokat adott ki, hozzáfogott a magyar nyelv szótára szerkesztéséhez és igyekezett távol maradni a napi politikától. Ezt bizonyítja az is, hogy a gróf (év)-ban

írt alapművét, a(a mű címe)-t csak 1945-ben merték (ma úgy mondanánk Akadémiai Nagydíjban) részesíteni.

Széchenyi Ferenc gróf temetésére siet haza, amikor is várakoznia kell Pesten, mert a jégzajlás miatt az ideiglenes híd nem állítható fel. Valószínűleg ez is hozzájárult ahhoz, hogy 1832-ben hídegyletet alapít. A hídpályázat kiírására szerveződött albizottságot (név) vezeti, aki 1837-ben megalapítja a Lánchíd részvénytársaságot. A hidat (teljes név) tervezte, a munkálatokat (teljes név) vezette. Az első cölöpöt (év, hó, nap) verték le, az alapkő letételére (év, hó, nap) került sor. Az avatáson Széchenyi már nincs jelen, helyette(név) avatja fel, akit Pest város tanácsa azonnal díszpolgárává is avat.

Széchenyi névéhez kötődik egy rövid életű fürdő létesítése is..... (hely), amely azonban túl jól működik, így a megye álkifogásokkal bezáratta.

1839. május 31-én létrehozta aTársaságot (pontos név), s a mai – híd pesti hídfőjéhez közel megkezdődik a Hengermalom építése, az őrlés 1841-ben veszi kezdetét. A gőzgépeket a bécsi (cég neve) cégnél rendelik meg.

A („gazdasági ágazat”) Széchenyi részben olaszországi, részben franciaországi útjain ismerkedik meg. Olaszországból szederfákat hozat, s(hely)-i birtokán megkezdí a - termesztést (élőlény).

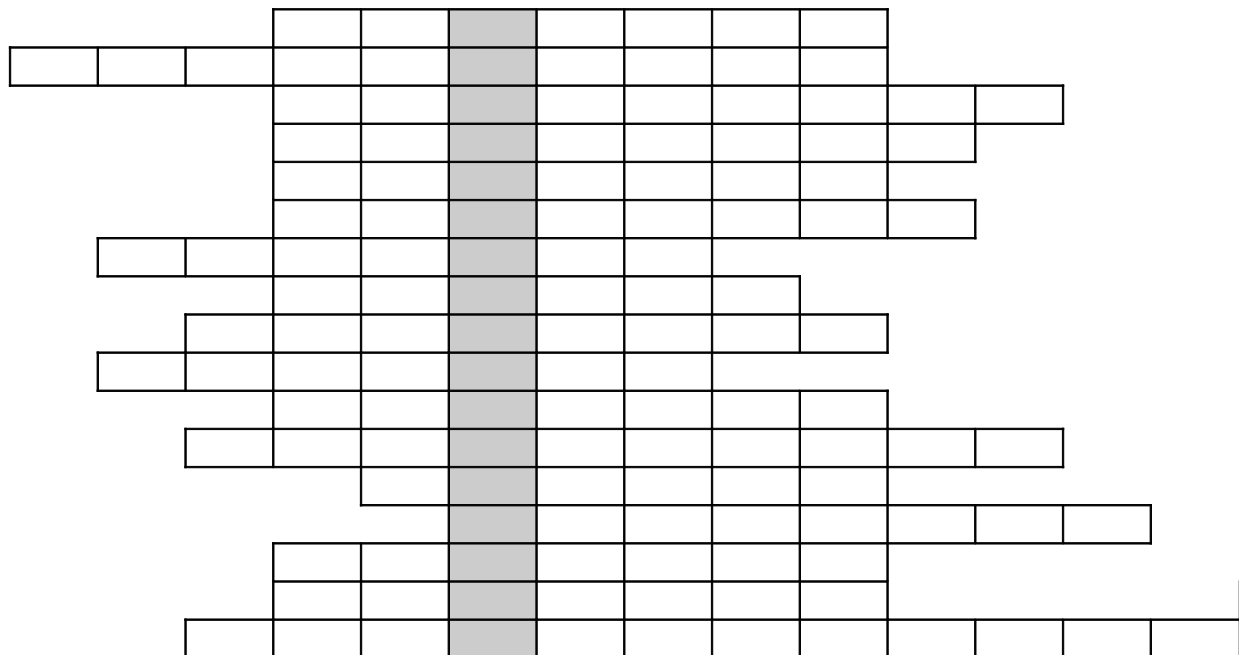
1841-ben 55 evezni vágyó barátjával alapítja meg a Egyletet (név). Rá egy évre már saját csónakházuk van, melyet a gróf (sajátos elnevezés) nevezett. Mint Pest város polgára igyekszik ötleteivel a városszépítők és városatyák munkáját is segíteni. 1844. december 2-án a nádortól sétatér kialakítására kért engedélyt, melynek ünnepélyes megnyitására (év, hó, nap) került sor.

26 pont

**12. Fejtsétek meg az alábbi keresztrejtvényt, majd fogalmazzatok meg röviden, hogy mit tudtok a megfejtésről!
A keresztrejtvény meghatározásai!**

1. Eredeti családnevük
2. Az árvízi hajós
3. Széchenyi felesége
4. Széchenyi – birtok
5. Széchenyi egyik műve
6. Egy évi jövedelmét ajánlotta fel

7. A gróf döblingi orvosa
8. Ő avatta fel a Lánchidat
9. Széchenyi első szerelme
10. Az egyik Széchenyi – arckép festője
11. A szanatórium helye
12. ...Jakab, Széchenyi inasa
13. Széchenyi titkára (Antal)
14. Széchenyi alkotása, „József névre keresztelték”
15. Egy évi jövedelmét ajánlotta fel ő is az Akadémiára
16. Széchenyi egyik írásának címe
17. Ezzel a renddel tüntették ki

19 pont

A megoldáshoz az alábbi szakirodalmat ajánljuk:

A magyarok krónikája, Officina Nova Kiadó

Bereményi Géza: A Hídember (játékfilm)

www.nagycenk.hu

Magyarország története képekben

Nemzet születik, Helikon Kiadó (Új képes történelem sorozat)

www.wikipedia (Széchenyi István)

Rubicon, Széchenyi emlékszám, 1991